

Tumbasartros

Patientinformation

Artros (nedbrytning av ledbrosket) i handen är en relativt vanlig åkomma och lederna som länkar tummen med handlovsbenen är särskilt drabbade. Oftast uppstår besvär i tummens basled (CMC-1 leden). Tillståndet är vanligare hos kvinnor än hos män och orsaken är inte helt klarlagd.

Symtom:

Till en början en värk och smärta kring tummens led som förvärras vid vissa grepp. Man kan t.ex. få svårt att vrida av burklock. I lindrigare fall utvecklas symtomen inte ytterligare. Smärtorna kan dock förvärras, övergå till vilovärk nattetid, huggsmärtor och leda till svaghet. Ibland kan även en felställning av tummen uppstå.

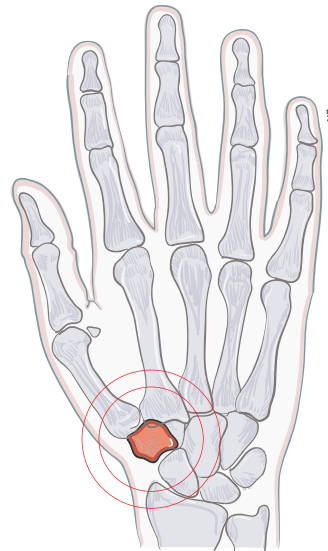
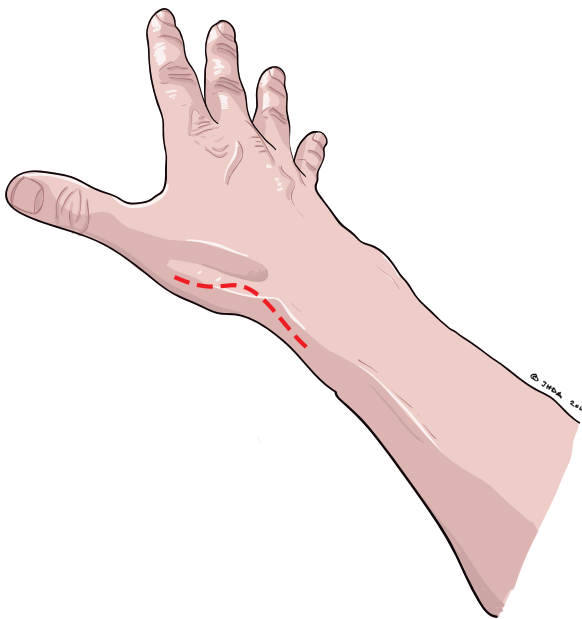
Icke kirurgisk behandling

Man kan hos arbetsterapeut få råd om justerad aktivitet och prova ut stödjande ortos som kan ge god smärtlindring. Paracetmol eller antiinflammatoriska läkemedel i tablettform kan provas. Kortisoninjektioner mot leden kan ge god smärtlindring, dock med övergående effekt.

Operation

Det finns flertalet alternativ av kirurgisk behandling att tillgå beroende på aktivitetsnivå, ålder och artrosgrad/felställning. Den vanligaste kirurgiska behandlingen består i att man hämtar ut det handlovsben som är engagerat i artrossjukdomen. Oftast använder man en del av en intilliggande sena att göra en flätad mjukdelskudde av, som sedan används för att fylla ut den sårhåla där benet tidigare suttit. Detta hindrar benen att skavas mot varandra. Exempel på denna form av operation är "APL-plastik" eller "Weilby-plastik". Andra kirurgiska alternativ är steloperation och protes.

Operationen utförs antingen i en nervblockad eller i narkos. Operationen sker oftast i blodtomhet vilket innebär att man under operationen har en blodtrycksmanschett över underarmen. Huden öppnas några centimeter över snusgropen och benet uthämtas. Därefter "skördar" man aktuell sena och konstruerar sin mjukdelskudde. Huden sys igen och ett gipsförband anbringas.

Efter operationen

Vid hemresa bör du inte köra bil. Då bedövningen släpper efter några timmar kan det börja göra ont i såret. För detta får du smärtlindrande läkemedel. Gipset brukar få sitta i ca 5 veckor men byts oftast vid 2 veckor då vi även avlägsnar stygnen. En uppföljande telefontid eller återbesök bokas med din operatör.

Efter att man varit gipsad får man gå till en arbetsterapeut för rehabilitering och utprovning av ortos. Denna ortos kan avvecklas efter hand.

Träning efter operationen

Använd armen och handen så gott du kan i lättare vardagligt arbete. Utsätt ej bandaget för fukt. Vila armen i högläge för att undvika svullnad.

Det är viktigt att rörelseträna efter operationen för att inte fingrar, handled, armbågsled och axel skall bli stel - se separat dokument.

Sjukskrivning

Beroende på arbetsuppgifter kan kortare eller längre sjukskrivning bli aktuell. Arbetsförmågan är vid manuellt arbete som regel nedsatt i 3-4 månader. Har man ett tungt arbete klarar man inte alltid att återgå till sina tidigare arbetsuppgifter.

Resultat efter operationen

Huden läker på 2 veckor. Avseende funktionen i handled och hand dröjer det dock innan man ser tydlig förbättring. Man kan räkna med att det tar tre månader innan man är ordentligt igång med sin hand och handled igen.

Syftet med operationen är att vilovärk och smärta skall lindras och att man åter skall kunna använda sin hand så normalt som möjligt. Det är emellertid vanligt med besvär lång tid efter operationen som successivt brukar förbättras och slutresultatet kan dröja upp till ett år. Viss kraftnedsättning får man räkna med.

Komplikationer

I sällsynta fall kan man råka skada de ytliga nerverna och man får då en bestående känselnedsättning i sårområdet. Sårinfektion uppstår sällan men förekommer. Skulle du få mer ont efter några dagar eller feber bör du höra av dig till sjukvårdsrådgivningen eller din vårdcentral/distriktssköterska.

Optimera resultatet av din operation

- Följ förberedande instruktioner med Descutantvätt
- Högläge efter operationen
- Rör på fingrarna och armen för att motverka stelhet under gipstiden
- Gå till arbetsterapeut för utprovning av ortos och rörelseträning.